

ningscontractens Dphør, men Udløb. Dphør kunde det komme, til at hedde, naar man vilde sige, at Fæsteren kunde opfige sin Fæsteret, eller Forpagteren sin Forpagtning, og da fordre Gaarden stillet til Auction. Derpaa har jeg dog ikke turdet gaae ind, allerede hindret ved, at jeg vilde holde mig til Dvereenkomst, men ogsaa uden dette har jeg ikke et Dieblif været i Tvivl om, hvad man her maatte holde sig til. Det er nemlig min Mening, at naar man virkelig alvorlig ønsker at faae et saa vigtigt Spørgsmaal afgjort, opnaaer man ikke dette ved eensidigt at stille sig paa den ene Parts Standpunkt, men man maa stille sig saaledes, at man efter sin bedste Dverbevisning gjør Ret og Skjel til begge Sider. Derjom det havde kunnet lade sig gjøre at sige, at Fæsterne kunde opfige Fæstet og fordre Auction, naar Dvereenkomsten ikke var i Veien derfor, og man dernæst kunde have stilt Forpagteren fra Fæsteren, saa havde mine Betænkkeligheder været mindre, men naar man tænker sig en Mand, der havde en Forpagtning paa 50 Aar, skulde, naar han havde været Forpagter i ganske saa Aar, have Ret til at opfige sin Forpagtning og lade sig en Trededeel udbetale af det Beløb, som Gaarden vilde udbringe ved Auction, antager jeg, at dette vilde blive uretfærdigt til den ene Side, ligesom jeg heller ikke troer, at det vilde være retfærdigt, selv om vi gav Fæsteren en saadan Ret. Fæsteren er jo gaaet ind med Jordbrodden paa at modtage Gaarden i aarligt Fæste paa sin og sin Kones Livstid. Naar man altsaa skal opretholde disse Contracter, gaaer det ikke an at bestemme anderledes, men vil man afvige herfra i dette Punkt, maa man ogsaa være forberedt paa, at der kan blive Spørgsmaal om tillige at afvige til den anden Side, saaledes at heller ikke den anden Part altid skulde være bunden til den indgaaede Fæste- eller Forpagtningscontract, men de Bidløftigheder, som man derved vilde komme ind i, lade sig ikke forudsee. Jeg siger, at dette er i fuldkommen Dvereenstemmelse med Grundlaget, at denne Ret, som skulde indtræde for Fæsterens Efterladte eller i visse Tilfælde for ham selv, kun kan indtræde ved Fæste- eller Forpagtnings-

contractens Udløb. Dernæst er der i samme Paragraph Spørgsmaal om, med hvilken Ret Kjøberen faaer en saadan Gaard, naar han kjøber den paa Auction. I Dvereenstemmelse med Dvereenkomsten fra 1856 og ifølge Loven af 19de Februar 1861, som jo er bleven Lov, efterat dette Grundlag er blevet vedtaget, men som jeg gaaer ud fra vedbliver at være fuldgyltig og fuldbestaaende, forsaavidt den ikke ligefrem forandres ved Bestemmelser i denne Lov, kjøber han den som en Selveiendomsgaard, paa hvilken der endnu hviler Fæstetvang i 20 Aar. Det er endnu klart for mig, at det ikke gaaer an at sige, at en Gjenstand, som kjøbes paa Auction, skal, naar visse Kjøbere kjøbe den, have een Beskaffenhed, og naar andre kjøbe den, en anden. Naar man stiller en Gjenstand til Auction, maa den have en lige Værdi for alle Kjøbere, thi ellers er det ikke en offentlig Auction, og man kan ikke sige til den Ene, at hvis han kjøber denne Gjenstand, gjøre vi Undtagelser fra, hvad den kan benyttes til, imedens man til den Anden ingen Undtagelser gjør; vi maae sige, at Enhver, som kjøber en saadan Gaard, faaer den paa den Maade, at det er en Selveiergaard, paa hvilken der hviler Fæstetvang i 20 Aar. Hermed antager jeg, at jeg kan forlade § 1.—§ 2 slutter sig ligefrem dertil. Den bestemmer, hvilken Deel af Eiendommens Værdi som Selveiergaard der kan siges at være Erstatning for Jordbroddens Eiendomsret, og hvilken Deel der maa antages at være den søgede Værdi, som Gaarden vil faae, naar Staten har hævet de Gaarden paahvilende Indskrænkninger. — § 3 bestemmer kun, hvad der jo selvfølgelig maa siges, hvorledes der skal forholdes med de Gaarde, der maatte være ledige, naar denne Lov skulde træde i Kraft. Jeg mener ogsaa, at Loven skal anvendes paa enhver Fæstegaard, der maatte være ledig ved dens Skrafttræden, naar ikke den Fratrædelsestid, der er bestemt i § 4 i Loven af 19de Februar 1861, er overskreden. Denne siger jo, at for Fæsterens Efterladte er 1ste April, efterat Gaarden er bleven fæstetledig, Færdag. Altsaa, naar Loven skulde træde i Kraft i denne Mellemtid, nemlig mellem den Tid, da